

สภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1

State and Problems of Educational Supervision in Schools under Loei Primary

Educational Service Area Office 1

ศิวพร โม่ะรินทร์*

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญช่วย ศิริเกษ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 305 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ ส่วนปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศ ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบสภาพการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ ด้านการวางแผนการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ไม่แตกต่างกันส่วนด้านการปฏิบัติการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวางแผนการนิเทศ ไม่แตกต่างกันและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ และด้านการปฏิบัติการนิเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการวางแผนการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการประเมินผลการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศและด้านการปฏิบัติการนิเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ และด้านการประเมินผลการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การนิเทศการศึกษา, สภาพและปัญหา

* ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** กรรมการบริหารหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate levels and compare the state and problems of educational supervision in schools under loei primary educational service area office 1 were classified by position, experiences and school size. The 305 teachers and educational personnel in schools under loei primary educational service area office 1 were used as samples. The rating scale questionnaires were used as the tool for the data collecting. Analyzed by the computer program to find out the frequencies, percentage, mean and standard deviation, t-test, one way analysis of variance and F-test were employed for analysis of data. The L.S.D. (Least Significant Difference) were used if Multiple Comparisons were found.

The results of this study were found that:

The state of educational supervision in schools under loei primary educational service area office 1 were the high level in the total and each item in overall points of view. In each item from high to low were supervision planning, the study of current state and want, supervision operations and supervision evaluation respectively. And the problems of internal supervision in schools under loei primary educational service area office 1 were the low level in every item. In each item from high to low were supervision evaluation, the study of current state and want, supervision operations and supervision planning respectively.

The comparing of the state of educational supervision that were classified by position was found that in overall, the study of current state and want, supervision planning and supervision evaluation was not different except in the item of supervision operations had significantly different at .05 level. The comparing of the state of educational supervision that were classified by experiences was found that in overall, the study of current state and want, supervision operations and supervision evaluation had significantly different at .05 level except in the item of supervision planning was not different. The comparing of the state of educational supervision that were classified by school size was found that in overall, supervision planning, supervision operations and supervision evaluation was not different except in the item of the study of current state and want had significantly different at .01 level.

The comparing of the problems of educational supervision that were classified by position was found that in overall, the study of current state and want, supervision planning, supervision operations and supervision evaluation was not different. The comparing of the problems of educational supervision that were classified by experiences was found that in overall, the study of current state and want, supervision operations was not different except in the item of supervision planning had significantly different at .05 level and supervision evaluation had significantly different at .01 level. The comparing of the problems of educational supervision that were classified by school size was found that in overall, supervision planning and supervision operations was not different except in the item of the study of current state and want and supervision evaluation had significantly different at .05 level.

Keywords : Educational Supervision, State and Problems

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษาโดยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รู้จักรักและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมายความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศติดตาม ประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4) ดังนั้นเพื่อสนองต่อจุดมุ่งหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุผลตามเป้าหมาย ผู้บริหารและครูต้องทำหน้าที่ในการพัฒนาการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดซึ่งต้องอาศัยกระบวนการสำคัญคือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องควบคู่กันไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 1)

การนิเทศการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้สถานศึกษาโดยเฉพาะครูผู้สอนซึ่งเป็นครูผู้สอนหลักในระบบการศึกษาลำดับจุดมุ่งหมายการนิเทศคือต้องการปรับปรุงการสอนของครูให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีการปรับปรุงการสอนด้วยตัวครูอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม โดยการวางแผน แก้ปัญหา และกำหนดเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน การพัฒนาหลักสูตรโดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนในการพัฒนาการศึกษา ต้องมีการนิเทศเป็นหลักของการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาอีกทั้งยังเป็นกระบวนการของการศึกษาที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนามาตรฐานการศึกษาโดยเฉพาะผู้นิเทศต้องมีความรู้ประสบการณ์และทักษะต่างๆ ในการนิเทศและการสนับสนุนจากผู้นิเทศและผู้บริหารเช่นกัน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2548, หน้า 1)

การวิเคราะห์หาสาเหตุของตัวครูที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาพบว่าครูส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่สามารถส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายที่ต้องการเนื่องจากครูส่วนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน และจากการรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ปีการศึกษา 2557 ของศูนย์สอบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ในระดับ ป.6 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคะแนนเฉลี่ย 44.88 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์คะแนนเฉลี่ย 38.06 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษคะแนนเฉลี่ย 36.02 และในระดับ ม.3 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคะแนนเฉลี่ย 32.24 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์คะแนนเฉลี่ย 25.00 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษคะแนนเฉลี่ย 25.42 ซึ่งอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 2558, หน้า 53 - 54) ดังนั้นจำเป็นต้องหาเทคนิควิธีการเพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาครูให้มีความรู้มีความสามารถมีทักษะ และความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลซึ่งวิธีการที่ดีมีประสิทธิภาพอย่างหนึ่งก็คือการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้สูงขึ้นตามศักยภาพอยู่เสมอตรงตามความต้องการที่แท้จริงของการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาของชาติ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนาในการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศ พัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู พัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

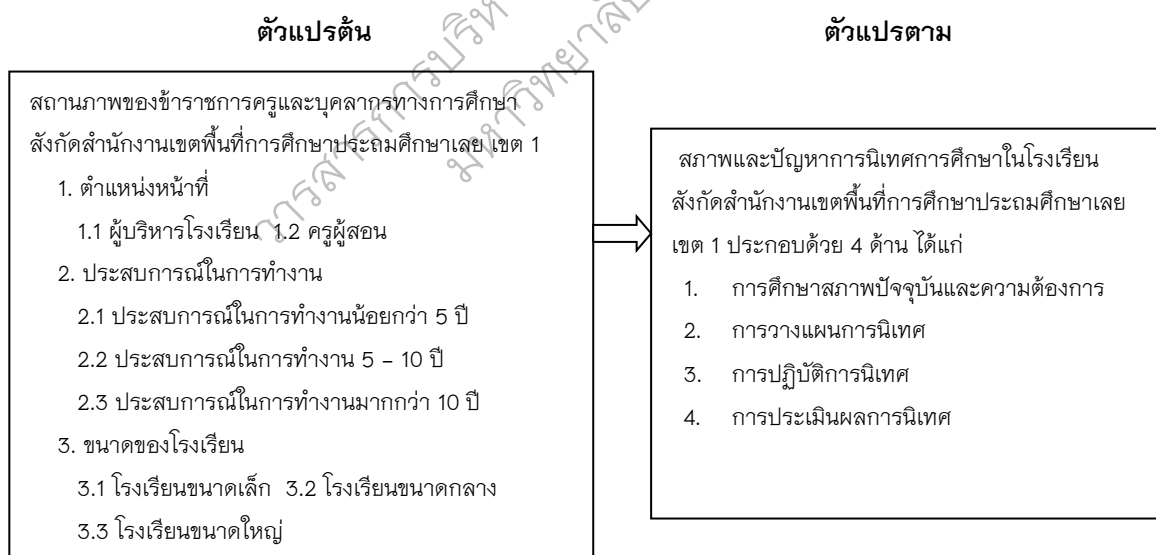
คำถามการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกันอย่างไรร
3. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกันอย่างไรร
4. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกันอย่างไรร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 1,483 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 179 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,304 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มจากประชากรโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 37 คน และครูผู้สอน จำนวน 268 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 305 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ลักษณะ ของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967 อ้างถึงใน ภัทราพร เกษสังข์, 2549)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยวิชาการศึกษาเขตศรีล้านช้าง ถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด ที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและซองติดแสตมป์ที่มีชื่อที่อยู่ของผู้วิจัยพร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยวิชาการศึกษาเขตศรีล้านช้าง ถึงกลุ่มตัวอย่าง และขอความอนุเคราะห์ให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดหลังเก็บรวบรวมข้อมูล

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การแจกแจงความถี่ 2. ค่าร้อยละ 3. ค่าเฉลี่ย 4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5. สถิติที 6. สถิติเอฟ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำดังนี้

ประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมไม่พบแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ และด้านที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกัน โดยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นสูงกว่าทั้งในภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนให้ความสำคัญในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้คือ โรงเรียนมีการสำรวจสภาพปัจจุบันของการดำเนินการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา อย่างเป็นระบบ สม่ำเสมอ มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของสภาพปัจจุบันของโรงเรียนที่เป็นปัญหาอย่างเป็นระบบ โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการนิเทศภายใต้การศึกษไว้อย่างชัดเจน มีการจัดบรรยากาศการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นประชาธิปไตยและเป็นกัลยาณมิตร และโรงเรียนสร้างความตระหนักให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเห็นความสำคัญของการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน และเมื่อพิจารณารายด้านจะเห็นว่า ด้านการประเมินผลการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การเผยแพร่ผลการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจทราบนั้น ไม่มากนัก จึงส่งผลให้มีการดำเนินงานในด้านนี้ต่ำสุด

2. ปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยปัญหาด้านประเมินผลการนิเทศจะเห็นว่า มีปัญหาสูงสุด ได้แก่ การเผยแพร่ผลการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจทราบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนให้ความสำคัญในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้คือ โรงเรียนมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการดำเนินการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของสภาพปัจจุบันของโรงเรียนที่เป็นปัญหาอย่างเป็นระบบ โรงเรียนแต่งตั้งผู้ที่มีความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศการศึกษาไว้อย่างชัดเจน มีการจัดบรรยากาศการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นประชาธิปไตยและเป็นกัลยาณมิตร มีการประชุมปรึกษาหารือ สรุปการประเมินผลการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน และเมื่อพิจารณารายด้านจะเห็นว่า ด้านการประเมินผลการนิเทศ มีปัญหาทุกด้าน เหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะโรงเรียนยังมีปัญหาด้าน การประชุมปรึกษาหารือ สรุปการประเมินผลการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน จึงส่งผลให้ด้านการประเมินผลการนิเทศมีปัญหาทุกด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายด้าน ด้านที่ 2 การวางแผนการนิเทศ และด้านที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าทั้งโดยภาพรวม และรายด้านยกเว้นด้านที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ให้ความสำคัญต่อการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนในด้านการวางแผนการนิเทศ ซึ่งต้องมีการกำหนดนโยบายการนิเทศการศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนแล้วต้องเป็นผู้ขับเคลื่อน มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ขั้นตอน กระบวนการ ทั้งด้านการปฏิบัติการนิเทศ คือต้องดำเนินกิจกรรมร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาโดยการนิเทศตามแผนงานที่กำหนดไว้ กำกับติดตามการสอน บันทึกข้อมูล

และนำมาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งตรงกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนกับการนิเทศ เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 59) คือ จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดระบบการนิเทศของโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ ให้ความรู้และให้คำแนะนำแก่บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศในโรงเรียน ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับคณะครูในโรงเรียน จึงส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอน ในภาพรวม ด้านการวางแผนการนิเทศและด้านปฏิบัติการนิเทศ

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เลย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายด้าน ด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ ด้านที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ ด้านที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ที่แตกต่างกันอาจส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนแตกต่างกันไปด้วย ประกอบกับการที่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการ ทำงาน 5 – 10 ปี ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานในช่วงกลางๆ คือมีประสบการณ์มาพอสมควรในระดับ หนึ่งและยังอยู่ในช่วงการทำงานที่มีการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจสภาพการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนและความต้องการที่แท้จริงดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ในขณะที่เดียวกันก็มีความรู้สึกละเลยในการ ทำงานประสิทธิภาพในการทำงานมากกว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติการนิเทศซึ่งต้องดำเนินการกิจกรรมร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา หรือแม้กระทั่งการประเมินผลการนิเทศที่ต้องตรวจสอบความสำเร็จของการดำเนินการนิเทศว่าบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนที่กำหนดไว้ ทราบผลการปฏิบัติงานของตนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนาต่อไป จึงส่งผลให้ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่า ทั้งข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี และข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

5. ผลการเปรียบเทียบสภาพการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เลย เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ที่ขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นสูงกว่าทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความ พร้อมทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร ตลอดจนเครื่องมือที่จะสนับสนุนในการนิเทศมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรน้อย ทรัพยากรที่จะสนับสนุนให้ดำเนินการนิเทศการศึกษาอาจไม่เพียงพอจึงส่งผลให้ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นสูงกว่า ซึ่งรวมไปถึงด้าน การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ ปัญหาการดำเนินการเรียนการสอน ความต้องการของครู นักเรียน บุคลากร ชุมชน ในการวิเคราะห์ข้อมูล จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อกำหนดจุดจุดหมายของการดำเนินการนิเทศ

ซึ่งโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันย่อมมีบริบทที่แตกต่างกัน บุคลากรที่ต่างกัน จำนวนนักเรียนที่ต่างกัน สภาพและความต้องการย่อมแตกต่างกันไปด้วย

6. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าทั้งโดยภาพรวม และรายด้านยกเว้นด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการนั้น ครูผู้สอนมีความคิดเห็นสูงกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในกระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนนั้นทุกขั้นตอนตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต่างมีบทบาทหน้าที่สำคัญเท่าเทียมกัน จะขาดองค์ประกอบหนึ่งองค์ประกอบใดไม่ได้ ส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อปัญหาการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน

7. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายด้านด้านที่ 2 การวางแผนการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศและด้านที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ทั้งผ่านการฝึกฝน ประชุม อบรม สัมมนาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี อยู่ในช่วงที่มีศักยภาพในการทำงาน มีความรับผิดชอบสูง ตลอดจนจนมีการพัฒนาตนเอง พัฒนาการสอน พัฒนาโรงเรียน คุณภาพของผู้เรียน จึงส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อปัญหาการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันนั้นไม่แตกต่างกัน

8. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายด้านด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ และด้านที่ 4 การประเมินผลการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นสูงกว่าทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ต้องรับนโยบายการปฏิบัติงานจากส่วนกลางเหมือนกัน และได้รับการติดตามดูแลจากหน่วยงานต้นสังกัด จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน และให้ผ่านการประเมินและรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จึงจำเป็นต้องมีระบบการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนเข้ามาเป็นหนึ่งในกระบวนการเตรียมรับการประเมินดังกล่าวด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรให้มีการสำรวจ ความต้องการของครู นักเรียน และชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนและมีการวิเคราะห์ข้อมูลของปัญหาเพื่อหาทางแก้ปัญหาต่อไปอย่างจริงจัง

1.2 ควรมีการวางแผนพัฒนาผู้นิเทศอย่างเป็นระบบโดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดนโยบายการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนและโรงเรียนควรมีการจัดทำคู่มือที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนไว้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์

1.3 ควรมีสื่อและเครื่องมือประกอบการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนอย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสามารถนิเทศซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการตรวจผลงานครู ตรวจแผนการสอน สื่อ เครื่องมือวัดประเมินผลเอกสารทะเบียนต่างๆ ในความรับผิดชอบของครูอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จะทำให้ค้นพบข้อมูลเชิงลึก และผลจากการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาได้

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ

: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ธีรศักดิ์ เลื่อยไธสง. (2550). “การนิเทศภายในโรงเรียน” *สาสน์นิเทศการศึกษา*. 4 (1) : 2

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

ภัทรพร เกษสังข์. (2549). *การวิจัยการศึกษา*. เลย : ภาควิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. (2549). *ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1*. เลย : กลุ่มนโยบายและแผน / งานข้อมูลสารสนเทศ. สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.